Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·—

Slovenski dom

Štev. 198 | V Ljubljani, torek, 31. avgusta 1937 | Leto II.

Splošna mobilizacija na Kitajskem

Nanking, 31. avgusta. o. Kitajska vlada je včeraj odredila splošno mobilizacijo. Mobilizacijsko povelje se nanaša na vse moške od 18. do 45. leta. Sklep o splošni mobilizaciji kaže, da se bo pravi spopad med Kitajsko in Japonsko šele začel in pa, da je po pogodbi s sovjetsko Rusijo Kitajska sposobna oborožiti nekaj milijonov novega vojaštva.

Kitajska je protestirala pri ZN

Ženeva, 31. avgusta. o. Kitajski stalni zastopnik pri Zvezi narodov dr. Wellington Koo je včeraj izročil tajništvu Zveze narodov protestno spomenico, ki se nanaša na dogodke na Daljnem vzhodu od 7. julija dalje. Kitajska protestira pri Zvezi narodov zaradi japonskega napada, zaradi bombardiranja in zaradi stalnega ojačevanja japonskih čet na kitajskem ozemlju. Kitajska vlada poudarja, da je bila od začetka pripravljena spor z Japonci poravnati mirno, toda ni našla pri japonski vladi nič razumevanja. Japonska je kršila s svojim napadom Briand-Kellogov pakt in dogovor petih velesil. Spomenica opisuje vse dogodke od 7. julija dalje, ko je prišlo do prvega spopada med Kitajci in Japonci pri severnokitajskem mestu Lukušiju. V njej so našteti vsi napadi, vsa bombardiranja in uničevanja, ki jih je povzročila Japonska s svojim orožjem vseh vrst in s tem zagrešila zločin nad Kitajsko in mirnim kitajskim ljudstvom. Na koncu pravi spomenica, da naj služijo navedeni podatki Svetu zveze narodov v ravnanje pri prihodnjem zasedanju.

Napad na ameriško potniško ladjo

Šanghaj, 31. avgusta. o. Kitajska letala so pred Šanghajem z bombami napadla veliki ameriški parnik »President Hoover«, ki je vozil ameriške begunce iz obleganega mesta. Bombe so težko ranile 7 mornarjev in ubile 3 potnike. Takoj, ko so kitajske oblasti dobile od vojaškega poveljstva v Šanghaju obvestilo, so stopile v zvezo z ameriškim poslanikom. Nankinška vlada se je pri ameriški opravičila in dejala, da je bombardiranje posledica usodne pomote. Ameriška ladja je bila ob napadu med dvema japonskimi bojnima ladjama, zaradi česar so kitajski letalci mislili, da gre za japonski prevozni parnik. Kitajska vlada je pripravljena poravnati vso škodo in pravi, da Kitajci ne nameravajo škodovati katerikoli inozemski velesili.

Tajna določila sovjetsko-kitajske pogodbe

Nanking, 31. avgusta. AA. Havas: Zunanje ministrstvo je obvestilo vse tuje diplomatske zastopnike na Kitajskem, da je bila podpisana pogodba med Kitajsko in Sovjetsko Rusijo. Ministrstvo poudarja, da v paktu ni nobenih tajnih dostavkov.

London, 31. avgusta. AA. DNB: Londonski časopisi obširno komentirajo podpis nenapadalnega pakta med Kitajsko in Sovjetsko Rusijo. Listi objavljajo tudi vesti iz Japonske. Tam trde, da je v paktu več tajnih določb o pošiljanju orožja in vojnega materiala iz Sovjetske Rusije na Kitajsko.

Rim, 31. avgusta. DNB: Italijanski listi se obširno bavijo s kitajsko-sovjetskim paktom in poudarjajo, da pomeni ta pakt prodiranje Sovjetske Rusije na skrajni vzhod. Listi ugotavljajo, da vse podrobnosti tega pakta še niso znane, toda iz tega, kar je objavljenega, se lahko sklepa, da je v paktu več določil, ki jih ne bodo objavili in ki imajo nedvomno dalekosežen pomen. Posebno naglašajo listi dejstvo, da so ob istem času, ko je prišla v javnost vest o sklenitvi pakta, blizu kitajske meje veliki sovjetski manevri.

Šanghaj, 31. avgusta. AA. Pooblaščen zastopnik japonskega generalnega konzulata je izjavil poročevalcem listov:

Kitajsko-sovjetski pakt tvori po vsej verjetnosti samo del pogodbe, sklenjene med Kitajsko in Sovjetsko Rusijo. Mislimo, da se ne motimo, če trdimo, da je Sovjetska Rusija pristala na to, da bo dobavljala Kitajski orožje in ji poslala vojaške strokovnjake.

Pariz, 31. avgusta. AA. DNB: »Jour« pravi glede na sklenitev sovjetsko-kitajskega pakta, da bo dal ta pakt Sovjetski Rusiji priložnost, da nekega dne, kadar se ji bo to zdelo primerno, poseže v dogodke na Daljnem vzhodu. Za zdaj bo sovjetska Rusija strgala svojo pacifistično krinko.

Sovjetski maršal potuje na Kitajsko

Tokio, 31. avgusta. AA. Stefani: List »Jomijuri« piše o pogodbi med sovjeti in Kitajsko ter pravi, da je ta pogodba čisto vojaškega značaja. Sovjeti so sedaj našli še en način, da lahko mirno prodirajo v gospodarskem in političnem pogledu iz Hsingkjanga in zunanje Mongolije na Kitajsko. Kitajska je zaradi svoje slabosti zmeraj morala priznavati sovjetski vpliv nad tema dvema pokrajinama. Ob koncu pravi list, da bo maršal Blücher, ki je sedaj v zunanji Mongoliji, kmalu odpotoval na Kitajsko.

List »Simbum« tudi piše, da ima pakt tajne dostavke in da je to prav za prav vojaška zveza za napad in obrambo.

Kitajci upajo v zmago

Šanghaj, 31. avgusta. V kitajskih krogih ne skrivajo svojega prepričanja, da jim bo možnost zmagati nad Japonsko, in sicer zato, ker bo vojna dolgo trajala in bo nastala velika gospodarska kriza na Japonskem, a Japonska je že zdaj finančno skoraj na koncu.

Mala zveza se posvetuje

Sinaja, 31. avgusta. AA. Predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič je prispel včeraj ob devetih v Sinajo s posebnim vlakom v spremstvu kabinetnega šefa zunanjega ministra dr. Dragana Protiča, odpravnika poslov jugoslovanskega poslaništva v Bukarešti Avakumoviča in svetnika romunskega zunanjega ministrstva Papinua, ki je prideljen predsedniku dr. Stojadinoviču za njegovega bivanja v Romuniji.

Z istim vlakom je prispel v Sinajo češkoslovaški zunanji minister dr. Kamilo Krofta. Njegov voz so priključili na vlak predsednika jugoslovanske vlade, na postaji Tejus.

Na sinajski postaji je predsednika jugoslovanske vlade dr. Milana Stojadinoviča prisrčno pozdravil romunski zunanji minister Antonescu.

S postaje se je dr. Stojadinovič odpeljel z dr. Antonescom v hotel Palace, kjer so bili zanj naročeni posebni prostori. V istem hotelu so seje sveta Male zveze.

Kmalu po svojem prihodu se je dr. Stojadinovič z dr. Kamilom Krofto in Antonescom odpeljal v grad Peleš, kjer so se vpisali v dvorno knjigo.

Včeraj dopoldne je prispel v Sinajo predsednik romunske vlade Tataresco. Kmalu po svojem prihodu je Tataresco obiskal predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojandinoviča v hotelu Palace, kjer je imel z njim daljši prisrčni razgovor.

Po tem razgovoru je Tataresco obiskal češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Krofto.

Ob 11.30 je bila v hotelu Palace prva seja stalnega sveta Male antante. Seja je trajala do intimnega kosila, ki ga je romunski zun. minister Antonesco priredil v hotelu Palace v čast dr. Stojadinoviču in dr. Kroftu.

Ob petih popoldne je imel svet Male zveze svojo drugo sejo.

Bukarešta, 30. avgusta. Romunski listi prinašajo dolge članke o konferenci sveta Male zveze, ki je v Sinaji. Tako pravi »Timpul« med drugim: Konferenca se bo začela s proučevanjem mednarodnega položaja v luči političnih dogodkov, ki so se pripetili po zadnji konferenci meseca aprila t. l. v Belgradu. Na konferenci bodo določili stališče Male zveze v Ženevi ob sestanku sveta ZN. G. Viktor Antonesco bo kot sedanji predsednik Male zveze obrazložil v Ženevi skupno stališče Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunije do vprašanj, o katerih bo ZN razpravljala. Razgovori na sinajski konferenci so nov dokaz za trdno solidarnost med državami Male zveze.

»Dimineaca« pa pravi v svojem uvodniku, da bodo v Sinaji proučevali vprašanja v istem duhu nepristranosti kakor doslej. List pravi, da bodo prizadevanja gg. dr. Stojadinoviča, dr. Krofte in dr. Antonesca kronana s popolnim uspehom. Na koncu poudarja list enodušno željo romunskega naroda, da ostane zvest svojim starim zvezam in svojemu miroljubnemu idealu.

Podmornice še napadajo valencijske ladje na Sredozemskem morju

Port Vendres, 31. avgusta. o. Neznana podmornica je včeraj torpedirala trgovski parnik valencijske vlade »Ciudad de Reus«, ki je vozil živež iz Marseillesa v Barcelono. Ladja se je kljub poškodbi še mogla zavleči v Port Vendres, kapitan je francoskim oblastem povedal, da je neznana podmornica njegovo ladjo ustavila in jo takoj, ko je obstala, nastrelila. Ni mogel dognati, kakšni narodnosti spada podmornica, videl je samo, da je imela na krovu top. Žrtev na ladji ni bilo, pač pa je zaradi vode, ki je drla skozi luknjo, uničen ves tovor.

Angleški trgovski parniki Hilda Meller, ki je bil poškodovan med bombardiranjem pristanišča Musel pri Gijonu, je včeraj priplul v Falmouth, kjer bodo popravili povzročeno škodo. Kapitan parnika je izjavil, da popolnoma razume napad nacionalističnih letal na pristaišče. Dalje je rekel, da sta bila v pristanišču še dva druga angleška parnika. Bombe so tudi ta dva parnika zadele. Parnik, ki je vozil petrolej, se je vžgal. Neki španski trgovski parnik je utonil, neki drugi pa je bil zelo poškodovan.

Valencija, 31. avgusta. AA. Ministrstvo za narodno obrambo je objavilo noto, v kateri pravi, da je Santander padel v sovražne roke. Niso ga zavzeli španski nacionalisti, ampak oddelki italijanske redne armade, ki so jih podpirali marokanci in tuji legionarji.

Madrid, 31. avgusta. o. Madridska vlada je izdala ostre odredbe proti navijalcem za življenjske potrebščine ter proglaša vse oderuhe za sovražnike države in ljudstva ter določa za navijanje cen smrtno kazen.

Pariz, 31. avgusta. m. V francoskem letališču Toussy Lenoble so eksplodirali trije peklenski stroji ter močno poškodovali tri ameriška letala, ki so spravljena v hangarju. Četrto letalo je ostalo nepoškodovano, ker tam peklenski stroj ni eksplodiral. Mislijo, da gre za političen atentat, da bi se na ta način preprečilo pošiljanje letal za republikansko Španijo. Pred nedavnim je odletelo z istega letališča proti Španiji osem ameriških letal. Vsa ta letala pa so padla predno so prispela na cilj.

Krvavi politični napad po čateškem taboru

Ljubljana, 31. avgusta.

Iz Čateža na Dolenjskem nam poročajo o dogodku, ki izpričuje, da se slovenska JNS doslej ni še potrudila, da bi svojo peščico pristašev navadila vsaj dostojnega boja z nasprotniki. V nedeljo je bil v Čatežu pod Zaplazom shod kmetov. Velika množica ljudi je bila prišla iz bližnjih krajev, da bi poslušali svoje voditelje. Govoril je posestnik Brodar iz Hrastja pri Kranju kot predsednik Kmečke zveze, dalje bivši minister dr. Kulovec ter ban. svetnik Veble iz Novega mesta.

Že med govorom poslanca Brodarja je neka skupina hotela motiti zborovanje. Po končanem shodu pa so bili posamezni udeleženci, ki so se s kolesi vozili domov iz Čateža, iz zasede napadeni ter pretepani. Kakor je doslej ugotovljeno, so bili napadalci sami mladeniči, ki niso daleč od očetov, ki po Dolenjskem vzdržujejo razpoloženje za JNS. Napad se je izvršil pred hišo Novaka pred Čatežem. Tu so bili Gorišek Jože iz Malega Vidma, Saje Ludvik iz Žabjeka, sin bivšega župana, Orel Jože iz Mačkovca ter še četrti tovariš dične družbe. Mladeniči so vsakogar, ki se je peljal mimo hiše in je imel na sebi znamenje tabora na Čatežu, izzivali, nekaterim pa so ta znamenja potrgali s prs, druge zopet so pretepali. Napadalci so imeli za napad pripravljene debele gorjače. Več fantov je bilo močno prizadetih. Posebno Slak Jože iz Dobrave pri Dobrniču je dobil hudo rano na glavi, ki je bila očitno prizadejana z nožem, Bevc Jože iz Kija je dobil težke telesne poškodbe po roki ter vsaj en mesec ne bo mogel delati. Zelo je bil pretepen tudi Šmirk Miha iz Jelic pri Sv. Petru ter Medved Franc z Mačkovca. Napadalci so udrihali brez usmiljenja okrog sebe ter bi bili udarci povzročili še hujše poškodbe in celo smrtne, če bi se ne bili napadenci za silo branili z golimi rokami, ker drugega pač niso imeli pri roki. Fante so morali z avtomobilom prepeljati na njihove domove, ker sami niso mogli po napadu več voditi svojih koles.

Med domačini se je za ta napad kmalu zvedelo ter so se pred Novakovo hišo zbrali ljudje, ki bi bili brez dvoma napadalce sami takoj sodili, če ne bi tega o zadnjem hipu preprečili sreski pristav g. Preskar ter ban. svetnik g. Veble, ki sta z ljudmi vred prihitela na kraj napada. Orožnikov ni bilo blizu, zato je sreski pristav sam izdal nalog za aretacijo.

Ta napad zagrizenih mladeničev nam daje povod, da z vso odločnostjo poderčamo svoj namen, da bomo pač morali skrbeti za samoobrambo pri takih napadih, ki se, kakor vidimo, ponavljajo zdaj tu zdaj tam. Pobijati se naši ljudje pač ne bodo pustili nikomur, tudi jenenesarjem ne!

Zamorec Louis je ostal svetovni prvak v boksu

Newyork, 31. avgusta. o. Pri snočnjem boju za svetovno boksarsko prvenstvo, za katero sta se borila dosedanji svetovni mojster zamorec Joe Louis ter angleški prvak Tommy Farr, je zmagal v 15 rundah Joe Louis in tako ohranil svetovno prvenstvo, za katero se bo v kratkem udaril z Nemcem Maksom Schmelingom. Boj je bil v newyorškem Yankee-stadionu in se ga je udeležilo 40.000 ljudi. Med njimi newyorški župan in guverner, več bivših svetovnih boksarskih mojstrov, med njimi Maks Schmeling ter veliko uglednih osebnosti iz filmskega sveta. Louis je Farra že v deveti rundi težko poškodoval, da je že tedaj Farr izgubil vsako upanje na zmago.

Madžarski kraljevi namestnik pripravlja sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem

Dunaj, 31. avgusta. o. Iz avstrijskega zunanjega ministrstva poročajo, da je madžarski kraljevi namestnik Horthy včeraj zjutraj odpotoval iz Salzburga v München. V diplomatskih krogih trdijo, da se bo Horthy sestal s Hitlerjem na Bodenskem jezeru blizu Friedrichhafena. Po tem sestanku bo Hitler odpotoval v Švico, nato pa v Rim, kjer bo obiskal Mussolinija. Cilj Horthyjevega obiska pri Hitlerju in v Rimu je, da pripravi sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem pri nemških jesenskih manevrih, hkratu pa doseže, da bi potem oba državnika skupno prišla v Budimpešto.

Berlin, 30. avgusta. AA (Havas) Predsednik italijanske vlade Mussolini bo odpotoval v Nemčijo 25. septembra. Po vesteh iz nemškega vira bo Mussolini najprej odpotoval v Berchtesgaden, kjer bo Hitlerjev gost. Po važnih razgovorih, ki bodo trajali dva do tri dni, bosta skupaj odpotovala v Berlin. V Berlinu bodo njima na čast priredili velikanske svečanosti, v glavni ulici bodo izobesili nad 10.000 italijanskih zastav. Ves dan bodo po mestu igrale vojaške godbe in na olimpijskem stadionu bodo priredili monstre koncert Mussoliniju na čast. Mussolini se bo tudi udeležil manevrov motoriziranih oddelkov. Te dni pridejo v Berlin načelniki in vodilni strokovnjaki italijanske policije, ki bodo hkratu z nemško policijo uredili vse potrebno za Mussolinijevo bivanje v Nemčiji.

Položnice

za obnovitev naročnine od 1. septembra dalje in poravnavo morebitnih zaostankov prilagamo v današnji izdaji »Slovenskega doma« za vse poštne naročnike. Položnice naj se posluži vsak takoj po prejemu, da ne bo ovire pri pošiljanju lista.

Račun poštne hranilnice 10.505.

Vesti 31. avgusta

Predsednik angleške vlade Neville Chamberlain je imel danes spet važen razgovor s kraljem Jurijem VI.

Drugo letalo nemške družbe »Lufthansa« je po 16 urnem letu včeraj pristalo v Newyorku. To je deseti posrečeni polet te družbe čez severno Atlantsko morje.

Snoči je umrla v Charlottenburgu znana filmska igralka Adela Sandrock v starosti 76 let. Pokopali jo bodo na Dunaju. Kljub visoki starosti je vse do zadnjega še delala pri filmu.

Med nemiri pri poljski kmečki stavki je bilo ubitih 41, ranjenih pa 34 ljudi.

Poveljnik afganistanskega letalstva general Muhamed Ishankan je končal svoj informativni obisk v Italiji, kjer so mu razkazali vse italijanske letalske naprave. Pri odhodu je dobil visoko odlikovanje.

Dosluženi romunski zunanji minister Titulescu, velik prijatelj Sovjetov in bivšega jugoslovanskega diktatorja Živkoviča, je odpotoval na povabilo sovjetske vlade v Moskvo. Prej pa se je dal še v nekih čeških toplicah s Petrom Živkovičem slikati za isto mizo.

Letalski promet med Rimom, Belgradom in Bukarešto se je začel. Vzdrževala ga bo italijanska uradna družba Ala Littoria s trimotornimi letali.

Nil je v Egiptu zelo narasel in je moralo egiptovsko gradbeno ministrstvo žrtvovati velike vsote za popravilo in ojačenje nasipov, ker bi sicer Egipt postal žrtev velike poplave.

Z vzroki moške in ženske jalovosti in s sredstvi, ki jalovost pobijajo, se bo bavil mednarodni kongres zdravnikov, ki se je začel ob Lago Maggiore. Kongresu je ta spored določil predsednik vlade Mussolini.

Politična policija v Gdansku je zaprla katoliškega duhovnika Jaxa, ker je delil katoličanom v mestu list, ki ga izdajajo nemški katoliki v Poljskih Katovicah. List je pisal o preganjanjih vere in cerkve v Hitlerjevi Nemčiji.

Cena kavi je na svetovnem trgu padla v zadnjih dneh za 65%, ker se južnoameriške države, ki kavo pridelujejo, niso mogle na konferenci v Havani sporazumeti o skupnih ukrepih, ki naj bi preprečili padec cen. Med temi ukrepi je seveda načrtno uničevanje presežka pri kavni žetvi.

Abesinski podkralj, maršal Graziani, je pregledal te dni novo, 1200 km dolgo asfaltirano cesto iz Addis Abebe do Asmare, ki so jo zdaj izročili prometu. Cesto so zgradili v dobrem letu in predstavlja rekord v italijanski gradbeni tehniki.

Tri nemške komuniste bodo te dni obglavili v Leipzigu zaradi napada na neko kavarno v maju l. 1932, ko so komunisti postrelili nekaj narodnih socialistov. Vrhovno sodišče je pritožbo obsojenih zavrnil in bodo šli pod sekiro.

Predsednik naše vlade dr. Stojadinovič je včeraj sprejel v Sinaji francoskega opozicionalnega senatorja Louisa Marina in se z njim dolgo časa razgovarjal.

Na veliki protikomunistični razstavi, ki bo med narodno socialističnim kongresom v Nürnbergu, bo sodelovala tudi Italija z lastnim oddelkom.

Za novega nemškega poslanika pri španski nacionalistični vladi je imenovan, kakor smo že poročali, bivši nemški poslanik v Madridu von Stöhrer.

Mednarodni sporazum o sladkorju, ki so ga države, pridelovalke sladkorja, sklenile maja v Londonu in ki se nanaša na ureditev proizvodnje, je te dni podpisala angleška vlada.

Umrl je kardinal Gaetano Bisletti, ravnatelj papežke kongregacije za semenišča in vseučilišča.

Spopadi med Judi in Arabci so se spet začeli v Jeruzalemu, ker so Judje v svojih predelih streljali na Arabce ter jih več ubili.

Bivši abesinski cesar ne bo poslal več svojega zastopstva na zasedanje Sveta zveze narodov v Ženevi. Svojo odločitev utemeljuje s tem, da je prepričan, da si bodo velike države prizadele vse, da njegovemu zastopniku zapro vrata v Zvezo narodov.

Obisk turškega brodovja v italijanskih in jugoslovanskih pristaniščih, ki je bil določen za september, so odgodili zaradi neznanih podmornic, ki strašijo po turških vodah.

Seje medparlamentarne zveze so se začele danes v Parizu. Naše odposlanstvo vodi predsednik skupščine Čirič, v odposlanstvu so tudi štirje slovenski poslanci.

Grško notranje posojilo v znesku milijon funtov je docela uspelo. To posojilo bodo porabili za nabavo vojaških letal.

Ob dveletnici smrti pokojne belgijske kraljice Astride, ki se je ponesrečila na avtomobilski vožnji v Švici, so po vsej Belgiji priredili velike žalne svečanosti. Deset in desettisoči ljudi so obiskali kraljičin grob v gradu Laekenu.

Sovjetska politična policija je prijela več voditeljev komunistične mladinske organizacije Komsomol, med njimi glavnega tajnika Lukjanova.

Zaključni manevri avstrijske vojske in milice so se začeli na Nižjeavstrijskem. Končani bodo 2. septembra. Tedaj bo imel kancler dr. Schuschnigg velik političen govor.

Predsednik valencijske vlade Juan Negrin bo prvo polovico septembra potoval v Anglijo na razgovore s predsednikom angleške vlade Baldvinom.

Razgovori o združitvi francoskih železniških podjetij v eno družbo pod državnim nadzorstvom so se začeli na pobudo vlade.

Proti podvozom v Ljubljani

Ljubljana, 31. avgusta.

Včeraj je na magistratu bila redna seja odseka, ki si je nadel koristno nalogo, seznanjati javnost o potrebi poglobitve celotne proge skozi Ljubljano ter kolodvora samega. Sejo je vodil načelnik odseka dr. Stele, prisotni pa so bili številni člani odseka s predsednikom delavnega odbora inž. Hrovatom, zasnovateljem poglobitve inž. Dimnikom, dvornim svetnikom dr. Marnom, občinskim svetnikom dr. Korunom in drugimi. Uvodoma je odsek razmotrival glede plakata, ki naj za časa velesejma seznani široko javnost z idejo poglobitve. Plakat, ki ga je izdelal g. akadem. slikar prof. Vavpotič, bo izdan v 2000 izvodih ter bo razen v Ljubljani na oglasnih deskah in v izložbah lokalov razširjen tudi po vseh večjih krajih Slovenije. Zamisel poglobitve kolodvora mora postati zadeva vse Slovenije, ker je Ljubljana središče vsega našega naroda in celotnega našega narodnega gospodarstva. Zlasti gospodarski krogi krepko podpirajo zamisel poglobitve, ki edina more celotno nesodobno kolodvorsko mizerijo v Ljubljani dovesti do smiselne in koristne rešitve.

Razen poglobitve zahtevamo še . . .

Obravnavano je bilo tudi vprašanje prvenstva glede ostalih javnih del, ki so enako nujna in potrebna za vso Slovenijo, kakor zveza Slovenije z morjem, bolnišnica v Ljubljani, avto-cesta na Šušak in drugo. Poudarjeno je bilo načelo, da so vsa ta dela po svoji pomembnosti enaka z zamislijo poglobitve železnice skozi Ljubljano. Če se je delavni odbor odločil, da z vsemi silami pospeši prav zdaj vprašanje poglobitve kolodvora in proge v Ljubljani, je vzrok v tem, ker nam z malenkostnimi popravili na glavnem kolodvoru v Ljubljani prav zdaj hočejo zabrisati potrebo po temeljiti rešitvi železniškega vprašanja v Ljubljani. Zdi se nam škoda milijonov, ki se neplodno vlagajo v drage prezidave, ki pa so razen tega na prvi videz zelo praktične in vzbujajo vtis manjvrednosti. Ljubljana je prvo mesto, ki vanj zaidejo številni tujci s severa in zahoda, ko prihajajo v našo državo, zato se že spodobi, da jim že na pragu pokažemo, da naša domovina napreduje na vseh poljh, da tudi pri nas zmoremo nekaj velikopoteznega. Končno je treba podčrtati tudi pravico, ki nam nesporno porokuje tako popolno rešitev, ki se bo vendarle izvedla zgolj z našim denarjem. O tem ni nobenega dvoma ter je treba mimo Slovencev, ki to pravico do svojega denarja vsi enako občutimo, prepričati o tem tudi odločilne kroge, ki so si znali prisvojiti oblast nad našimi presežki v dohodkih.

Podvoze odklanjamo

Ti krogi, ki o našem denarju odločajo, nas prepričujejo, da bi za Ljubljano bila zadostna rešitev s podvozi ali nadvozi. Zraven še pristavljajo, naj bi take podvoze sezidala kar Ljubljana sama. Mi pa tako rešitev ogorčeno odklanjamo. Ne samo zato, ker so podvozi nesodobni, močno nepraktični in za dober in razvit promet huda ovira, marveč tudi zato, ker so se podvozi tudi v drugih mestih po državi, zlasti v Zagrebu, pokazali kot nemogoča rešitev. V Ljubljani je razen tega položaj tak, da bi podvozi celo zamisel ne pocenili, marveč nasprotno podražili. Vzemimo podvoz na Gosposvetski cesti, ki bi ga bilo treba pač izpeljati tako, da bi tudi Bleiweisova cesta ne bila za promet čisto onemogočena. Z drugimi besedami: ta podvoz bi se moral začeti že daleč pred Kolizejem, moral bi biti zgrajen precej ozko, da bi ob straneh bilo prostora še za odvoz in privoz na Bleiweisovo cesto, na oni strani pa bi podvoz vzel enako mnogo prostora ter bi bil sedanji vhod na velesejem čisto nemogoč. Še bolj zamotano je vprašanje podvoza na Tyrševi cesti. Tam je ob prelazu železnice nastal cel vozel cest, ki jih na noben način ne bi bilo mogoče smotrno uvesti v sistem podvoza. Edina mogoča rešitev obeh podvozov na Tyrševi in Gosposvetski cesti bi bila v tem, da bi se vsa Bleiweisova cesta ob železnici znižala za toliko, kolikor bi bili globoki tudi podvozi. Na dlani je potem, da bi bil tak izkop celo večji, kakor pa ga bo zahtevala celotna poglobitev kolodvora in proge.

Zato podvoze odklanjamo ter od svoje zahteve po poglobitvi ne odnehamo prej, dokler ne bo izvedena do kraja. Zavedamo pa se ob tem, da nas mora pri delu podpirati vsa javnost; zavedamo se obenem, da bo mogoče to veliko zamisel izvesti postopoma. Že zaradi prometa samega, ki ne sme biti prekinjen, bo delo napredovalo zelo počasi. Zahtevamo pa, da se naša zahteva po poglobitvi sprejme takoj v delavni program in da se že v prihodnjem državnem proračunu zagotovi primeren znesek za prva začetna dela.

Vesela zajčja pravda

Ljubljana, 31. avgusta.

Oče Tomaž je 80 letna korenina, je vdovec in prevžitkar, doma tam na lepem, mengeškem, ravnem polju. Osem križev nosi, pa je vendarle še čvrst in uren, rad pogleda, pravijo, po divjih zajčkih. Prišel je v sodno dvorano št. 79 pred kazenskega sodnika poedinca zaradi lovske tatvine. Drž. tožilec g. dr. Fellaher ga je obtožil prestopka, da si je neupravičeno prilastil 6 divjih zajcev na škodo lovskega revirja Frana Urbanca. Zagrešil je s tem prestopek po §-u 322 k. z. Z njim je sedla na zatožno klop neka gospa, soproga finančnega nadpaznika, češ, da je od njega kupila 3 divje zajce. Oče Tomaž, kakor mu očita obtožnica, je v zanjko vjel oktobra lani 3 zajce, letos marca pa zopet 3. Gospa Pepca je bila obtožena radi prestopka zaradi nakupa in prikrivanja ukradenih stvari.

Oče Tomaž je zanikal pred sodnikom g. Gorečanom vsako krivdo. Ni on v Urbančevem revirju lovil na zanjko zajcev, marveč njegov sin Nace. Na sodnikovo vprašanje, da je pred orožniki v Mengšu vse priznal, je Tomaž odločno odvrnil:

»Nikdar ne. Orožnikom sem povedal samo storije. Takrat sem bil marca 14 dni popolnoma pijan, ker sem žaloval za svojo dobro ženko, ki mi je umrla.« Zanimivo je, da sta se oče in sin Nace sprla. Pa je sin očeta naznanil orožnikom, da mu je oče ukradel 3000 din. Orožniki so sinu naročili, da naj očeta pripelje k njim. Sin je res očeta aretiral in pripeljal na postajo. Povedal je sin orožnikom, kako oče divje zajce lovi.

Priča, poveljnik mengeške orožniške postaje, Fran Šetina, je sodniku pojasnil, kako je obtoženec mirno priznal tatvino zajcev in sam povedal, da je 3 zajce prodal gospej Pepci. Sodnik priči: »Obtoženec pravi, da sploh nič ne ve, kaj je vam pravil. Je bil takrat popolnoma pijan.« Priča: »Vse je popolnoma trezno in razumno govoril.« Obtoženec priči: »Čujte! Tiste dni sem bil kar 14 dni pijan. Za mojo ženo sem bil žalosten.« Branilec: »Pravi, da je iz njega žganje govorilo.«

Priča: »Prvotno oče Tomaž ni nič hotel vedeti o zajčkih. Ko sem pa energično nastopil, je vse priznal. Tudi gospa Pepca ni hotela nič vedeti o zajčkih. Energično sem nastopil in priznala je, da je od Tomaža kupila 3 »divje«, ne »domače« zajce. Obtožena Pepca je odločno trdila, da ni nikdar od Tomaža kupila divjih zajcev. Njen mož takega mesa ne more jesti, ker ima sladkorno. Priča je ponovno trdil, da ni zamenjal besed »divji« in »domači«, ker jo je prav dobro razumel.

Drugi orožnik, Kočar Anton, je kot priča povedal, kako je obtoženec priznal tatvino zajcev. Sin je sam izjavil, da je vsak čas, vsako minuto pripravljen proti očetu pričati. Prvotno je sin Nace ovadil očeta zaradi 3000 din, ki da mu jih je vzel.

V nadaljni razpravi se je oče Tomaž dvignil, stopil je bližje k sodniku in važno pripomnil: »Gospod sodnik! Ni tatvina, kar sem storil. To je samo prestopek zoper tatvino! Tako so rekli sodniki v Zagrebu!« (Smeh v dvorani!) Sodnik: »Kdo vam je to povedal?« Oče Tomaž: »V časopisih sem bral.« Branilec: »Vidite, da se zanima oče še za politiko.« Ker so bile predlagane nove priče, ki bodo popolnoma pojasnile dejanski stan, je sodnik razpravo prekinil in se bo 11. septembra nadaljevala.

Železničar Ostrež podlegel poškodbam

Ljubljana, 31. avg.

Točno pred enim tednom je bil izvršen v gozdičku med Zalogom in D. M. v Polju roparski napad na železniškega slugo na zaloškem kolodvoru, 54 letnega Josipa Ostreža. Napadeni Ostrež, kateremu je ropar vzel aktovko z 51.000 din gotovine, se je mogel še sam z veliko težavo privleči do bližnje železniške čuvajnice, odkoder so ga odvedli potem najprej v Zalog na postajo, oddod pa z rešilnim avtomobilom v bolnišnico. Ostrež je bil po napadu ves zmeden ter ni mogel navesti ničesar podrobnega o napadu. Tudi napadalca ni mogel opisati. Povedal je le, da ga je nenadoma nekdo udaril z nekim topim predmetom po glavi, da se je sam zgrudil na tla, ko pa se je čez nekaj minut toliko opomogel, da je pogledal okrog sebe, je videl, da aktovke z denarjem ni več. — Tudi v bolnišnici, kjer so se zdravniki zelo prizadevali, da bi nesrečnemu Ostrežu pomagali ter mu rešili življenje, se siromak ves čas ni dobro zavedel. Nocoj ponoči pa je Ostrež umrl.

Preiskava glede roparskega napada v Zalogu se seveda vztrajno nadaljuje, vendar doslej brez pravega uspeha. Napadalec je izginil, kakor bi se udrl v zemljo. Policijski pes je sledil sled do Zadobrove, tam pa je sledi zmanjkalo pri neki hiši, ki so jo preiskali, pa tudi brez uspeha. Tako zahrbtni roparski napad, katerega žrtev je postal družinski oče Ostrež J., še zmerom ni pojasnjen.

Ob tem dogodku, ki se je v Zalogu pripetil, bi bilo vredno načeti vprašanje, zakaj je potrebno, da železnica na tak nesodoben način odpremlja denar iz svojih blagajn v skupno blagajno v Ljubljani. Kolikor se spominjamo, časih ni bilo tako. Nekoč so pri železnici to reč opravljali bolj enostavno in sicer so denar dnevno odvajali v Ljubjano z vlaki. Zakaj so ta sistem opustili ter se začeli rajši posluževati pošte, ki navadno nikjer ni blizu postaje, bi bilo vendarle zanimivo ugotoviti. To bi bilo tembolj potrebno, ker se med ljudmi nekaj govori o tem, da bo moral odgovornost za roparski napad, torej gmotno za vseh 51.000 din, nositi sam železniški uslužbenec v Zalogu na postaji, ki je nesrečnemu Ostrežu izročil denar, da ga odnese na pošto. To bi bila tako očitna krivica, da tega niti verjeti ne moremo, da bi se mogla zgoditi. Dovolj je, da je zaradi ropa postal nesrečen Ostrež sam ter njegova družina. Prav nič ni treba, da bi enako nesrečen postal še drug človek, ki je enako nedolžen zaradi ropa, kakor je bil nedolžen pokojni Ostrež. Dejansko pa bi za uradnika, če se govorice o povrnitvi 51.000 din železniški blagajni uresničijo, to pomenilo kazen za vestno opravljeno delo. Takih kazni pa železniška uprava ne sme izrekati.

Tržišče - nova železniška postaja

V nedeljo 5. septembra 1937 postane Tržišče, na progi Trebnje na Dol.-Št. Janž na Dol. med postajališčem Pijavica in Št. Janžom na Dol., novo postajališče. Na tej postaji se bodo ustavljali vsi mešani vlaki, počenši od 5. septembra z vlakom, ki odhaja iz Št. Janža na Dol. ob 12.

Vlaki bodo odhajali iz postajališča Tržišče proti Št. Janžu na Dol. ob 8.09 (ob nedeljah in praznikih do 3. X.), 10.24 (ob delavnikih do 3. X., dnevno od 4. X. dalje), 16.30, 22.14; proti Trebnjem na Dol. ob 6.15, 12.05, 17.41 (ob delavnikih do 3. X., dnevno od 4. X. dalje), 19.08 (samo ob nedeljah in praznikih do 3. X.).

Potniki in prtljaga se bodo odpravljali proti doplačilu v vlaku. Potniško prtljago, namenjeno za postajališče Tržišče, mora potnik takoj ob izstopu sam prevzeti pri službenem vozu od vlakovodje.

Najden utopljenec

Litija, 30. avgusta.

Tukajšnji orožniki so ugotovili, da leži v strugi Save na levi strani, v bližini vasi Gorenji Log, žensko truplo, ki je že zelo razpadlo. V vodi je moralo ležati že kakih šest mesecev. Tudi obleka je bila že skoraj čisto razpadla. Toliko so orožniki še mogli dognati, da je ženska nosila porhasto črno obleko z belimi nitkami v obliki malih kock. Na robu obleke so bile zaponke. Orožniki so našli tudi tovarniško izdelano pleteno jopico ter na nogi še en čevelj, kupljen očitno pri »Bati«. Po velikosti čevlja domnevajo orožniki, da gre za deklico v starosti 6 do 8 let. Doslej se še ni posrečilo dognati, kdo naj bi bila utopljenka.

Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj, potrjen od Ministrstva trgovine in industrije, na trgovskem učilišču *»Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15* je sedaj redno vsak dan. Pojasnila in brezplačna izvestja na razpolago.

Ravnateljstvo.

Od 1. do 12. septembra

Ljubljanski velesejem

50% popusta na železnici in parobrodih

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za din 2·—

Razstava slovenskega novinarstva

Razstava Indija. Materi za otroka. Umetnost. Vrtnarstvo. Eksotične ribice Zoo. Male domače živali. Industrija, obrt. Tekmovanje harmonikarjev 12. IX.

Krasno zabavišče. Velikomestni variete popoldanske predstave zastonj. Vabimo Vas!

Naše narodno gospodarstvo v juliju

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Kakor smo že poročali v izkazu povprečnin za julij 1937, je število zavarovancev OUZD v Ljubljani v tem mesecu prekoračilo 100.000 in doseglo povprečno 100 862 zavarovancev. Članstvo pa še vedno narašča in znaša trenutno že 102.852 zavarovanih delavcev (po stanju 21. avgusta t. l.). Tako visokega števila zavarovancev, kot je bil dosežen 21. avgusta t. l. v primerjavi z istim datumom prejšnjih let, OUZD še nikdar ni imel.

Od celokupnega letnega prirastka, ki znaša v juliju 1937 11.123 delavcev, odpade največ na stavbno industrijo, in sicer 2296 delavcev, na gozdno-žagarsko industrijo 2069 delavcev, na tekstilno industrijo 1872 delavcev, na industrijo kamenja in zemlje 1017 delavcev itd. Pomembnejšega nazadovanja ne izkazuje nobena industrija.

V sezijskem pogledu naj omenimo prirast v stavbni industriji 427 delavcev, gostilne, kavarne, krčme (tujski promet) 385 delavcev, industrija kamenja in zemlje 214 delavcev itd. Pomembnejših sezijskih nazadovanj v tem mesecu ni.

Aretirani napadalci v Šiški

Ljubljana, 31. avgusta.

Včeraj smo poročali o brivskem pomočniku Kodaliku Francetu, ki je bil v nedeljo ponoči napaden ter z nožem ranjen v hrbet. Zdaj je policija prijela napadalce, ki so oklali Kodalika. Napad je bil izvršen v bližini železnice pri Vošnjakovi, oziroma Bleiweisovi cesti. Kodalik se je vračal iz Šiške, kjer se je zadržal v gostilni »Reinenhaus« čez polnoč. Na omenjenem kraju so Kodalika dohiteli s kolesi Lambergar Janez, Joger Franc, Kocijančič Jože ter Peterca Anton, ki so začeli izzivati Kodalika, slednjič pa so se ga tudi dejansko lotili. Nekdo izmed njih, katerega Kodalik ne more točno določiti, je potegnil nož ter z njim začel obdelovati Kodalika. Proti štirim napadalcem se seveda Kodalik ni mogel braniti. Ko pa so junaki noža videli, da gre zares, je eden zavpil: »Bežimo, eden je štihnjen!« Potem pa so vsi zopet zasedli svoja kolesa ter se odpeljali. Kodaliku je lila kri tako močno iz rane, da so ga morali hitro obvezati ker bi bil sicer izkrvavel na mestu. Ko je policija prijela vse štiri napadalce, je našla nož samo pri Lambergarju, pa še ta ni bil nič krvav. Vendar so na policiji pridržali vse štiri napadlce, dokler ne bodo točno povedali, kdo je bil dejanski napadalec, ki je oklal Kodalika. Zanimivo je, da je policija našla ob aretaciji vseh štirih napadalcev pri njih tudi nežigosane vžigalnike, eden izmed njih je imel v žepu tudi kozarček za žganje, kolo pa brez tablice. Te okolnosti pa so za aretirance sumljive.

Dve prometni nesreči

Ljubljana 30. avg.

Na Tyrševi cesti se je hudo ponesrečil delavec Jacenko Aleksej iz Ježice. Jacenko se je s kolesom peljal iz Ljubljane proti domu, nasproti kavarne Majcen je hotel prehiteti dva voznika, ki sta vozila enako proti Ježici in sicer drug poleg drugega, ker sta se bila ravno prehitevala. Jacenko je hotel s kolesom prehiteti oba voznika tako, da je zavozil s kolesom vmes med obema vozovoma. Tedaj pa je v nasprotni smeri privozil avtobus, kateremu se je eden izmed voznikov hotel nekoliko umakniti. Voznik je potegnil konja na desno, pri tem pa je Jacenko s kolesom zadel ob voz. Ker je bil med obema vozoma, se ni imel kam umakniti. Tako je padel ter se močno poškodoval. V bolnišnico so ga pripeljali vsega krvavečega.

Na Zaloški cesti pa se je pripetila nerodnost Rodetu Dominiku, ki je s svojim motociklom vozil iz D. M. v Polju proti Ljubljani. Na Zaloški cesti je Rode naletel na zaprte zapornice, ki jih pa ni prej opazil, dokler ni privozil tik do njih. Tako ni mogel motocikla več hitro ustaviti ter se je z vso silo zaletel v zapornice, ki jih je močno poškodoval. Železniška uprava trpi okrog 400 din škode, ki pa jo je Rode obljubil poravnati.

Vlomi in tatvine

Ljubljana, 31. avgusta.

Spretni vlomilci, ki so morali najbrž biti tudi lačni, so te dni vlomili v barako Staniča Lojzeta v Zg. Šiški. Iz barake so vlomilci pobrali lepo množino jedil, zlasti mesa. Starič trpi škode okrog 400 din, saj so vlomilci odnesli med drugim tudi 7 kg slanine, celo telečje stegno ter 7 govejih jezikov. Za silo so se vlomilci mogli dobro nasititi!

Na glavnem kolodvoru je bil te dni okraden železničar Popit Franc, ko je hotel vstopiti v vlak proti Rakeku. Moral je biti zelo spreten žepar, da mu je v gneči, ki je navadno ob vsakem vlaku, segel v žep telovnika ter iz njega potegnil nikelnasto uro znamke »Dox«, ki jo Popit ceni na 300 dinarjev. Obenem je žepar vzel tudi debelo verižico, na kateri sta bila dva obeska s sliko Popita in njegove žene. Verižica je bila iz 14 karatnega zlata ter jo ceni Popit na 700 din.

Izvršenih je bilo zopet več tatvin koles. Podoba je, da je v Ljubljani posebna družba, ki se je vrgla zlasti na kolesa. Saj ne mine skoraj dan, da ne bi bili policiji prijavljeni zopet novi vlomi in tatvine koles. Tako je včeraj zopet policija prejela prijavo od Krelja Ivana, stanujočega na Kosovem polju v Šiški, kateri je svoje kolo pustil za par trenutkov pred trgovino na Tyrševi cesti. Ko se je vrnil, kolesa ni bilo več. Ukradeno kolo, vredno 1000 din, je rdeče pleskano, ima dinamo svetilko, sprednji plašč je močno obrabljen, vodilo pa je obrnjeno nazaj. — Kraigerju Oroslavu, uradniku mestne hranilnice, ki stanuje na Cankarjevem nabrežju, pa je nekdo udrl v zaklenjeno dvorišče ter z njega odpeljal 700 din vredno, črno pleskano kolo znamke »Steyer-Kosmos«. Tudi to kolo je imelo dinamo svetilko »Hella«. Kraiger je tatvino prijavil policiji ter omenil tudi, da ima v hiši svojo društveno sobo tudi neki ljubljanski klub, ki je imel tisti večer sestanek članov. Mogoče je tedaj, da je kdo izmed teh članov pomotoma odpeljal Kraigerjevo kolo.

Streli na spečo družino

Maribor, 30. avgusta.

V Apačah na Dravskem polju se je v nocojšnji noči odigral zagoneten napad, katerega oblasti dosedaj še niso povsem razjasnili. Sredi noči je vdrl v hišo posestnika Franca Sakelška nepoznan zakrinkan človek, ki je začel na spečo družino streljati iz samokresa. Oddal je celo serijo strelov, ki so zadeli Sakelška, njegovo ženo in enega otroka. Sakelškova žena je dobila življenjskonevarno poškodbo. Ko je izpraznil samokres, je tujec zopet izginil po poti, po kateri je prišel. Zmanjkala je za njim vsaka sled. Sosedje so čuli strele iz Sakelškove hiše ter so prestrašeni prišli pogledat, kaj se godi. Našli so tri ljudi v krvi ležeče ter so nemudoma poskrbeli, da so bili prepeljani v ptujsko bolnišnico. O tragičnem dogodku so bili obveščeni tudi orožniki, ki so zaman iskali sled za napadalcem. Zdi se pa, da bo dogodek kmalu pojasnjen.

Danes dopoldne so našli v gozdu v bližini Hajdine truplo nepoznanega moškega. Ležal je s prestreljeno glavo na tleh mrtev, v rokah pa je držal izstreljen samokres. Domnevajo, da je bil to napadalec na Sakelškovo rodbino, ki je potem sam sebe sodil.

Ugotovljena osebnost

Ježica, 31. avgusta.

Poročali smo že o neznanem obešencu, ki so ga bili pred dnevi našli na črnuški strani za Savo. Tedaj orožniki nikakor niso mogli ugotoviti, kdo naj bi bil obešenec. Občina je poskrbela, da so obešenčevo truplo pokopali, orožniki pa so pobrali iz njegove obleke vse, kar bi moglo koristno služiti za spoznanje obešenca. Tako so se res oglasili na orožniški postaji na Ježici svojci iz Ljubljane, ki so po kosih obleke spoznali, da gre za Senčurja Jožeta, pilarskega pomočnika iz Ljubljane, Stari trg 19. Fanta so doma že dalje časa pogrešali, večkrat je tudi omenjal, da si bo sam poiskal smrt. Pravega vzroka samomora pa tudi starši niso mogli navesti.

Dva razglasa. V »Službenem listu« št. 68 objavlja mestno poglavarstvo v Ljubljani izid II. žrebanja obligacij 6% obligacijskega posojila, v št. 69 pa objavlja razpis licitacije za gradnjo municijskih skladišč pri Celju, na kar se interesenti opozarjajo.

Smola veselih izletnikov

Sleherno nedeljo ubirajo Ljubljančani korake v bližnjo okolico za dobrim cvičkom in drugimi dobrotami. Okoličani so postrežljivi ljudje, meščani pa se tudi radi sprehodijo, pa nastaja tako po vseh gostilnah v okolici sleherno nedeljo dovolj živahno razpoloženje. Včasih pa ob takih nedeljskih izletih nastaja nenadoma zmeda, nekaj je padlo med družbo, pripetilo se je nekaj, kar mahoma ubije vso dobro voljo, ves izlet se ob koncu izkaže kot navadna smola. Nekaj takega je doživel zadnjo nedeljo onegavi Tone iz Ljubljane v bližnjem Hrastju. Tone je prišel v Hrastje s kolesom, tam so praznovali žegnanje, bilo je po vseh gostilnah dovolj gostov in godbe in veselja, smeha in vriskanja. To lepo priliko so izkoristili seveda tudi tisti, ki se zmerom vesele na tuj račun. Spretni tatovi so veselo razpoloženje gostov po gostilnah znali izkoristiti tako, da so posameznikom jemali precej drage dinamo svetilke s koles. Kronika zaznamuje kar 5 takih tatvin, med prizadetimi pa je bil tudi Tone.

Prvi smoli se je pridružila ob povratku v Ljubljano še druga. Tone je s kolesom veselo dirjal proti domu v Ljubljano, premišljujoč vso pot, kako bo tatvino dinamo svetilke prijavil prvemu stražniku, ki ga bo srečal. Bil je že kar precejšen mrak, ko je Tone privozil do prvega stražnika. Jadrno je poskočil s kolesa, odkril se je seveda, potem pa je začel stražniku razlagati svoje težave z dinamo svetilko. Toneta pa je stražnik prekinil ter ga pobaral, naj mu raje pove svoje ime in priimek, ker ga bo naznanil zaradi tega, ker vozi po cesti s kolesom brez luči. Tonetu je zaprlo sapo; zdaj bo ob luč in še ob denar povrh!

Zdajci je postajala nesreča še hujša. Za Tonetom se je iz Hrastja pripeljala še ostala njegova družba z enovprežnim vozičkom. Razposajeni prijatelji so se brž postavili za Toneta, ki ga je stražnik tako brez usmiljenja izpraševal in zapisoval. Toda glej, zopet smola: stražnik se ni dal preprositi, temveč je pri priči začel zapisovati tudi vso družbo po vrsti, ker se je vmešavala v njegov uradni opravek ter ga pri tem motila v delu. Zdaj je izmed vse druščine molčal edino še konj, drugi pa so vpili drug čez drugega, da je imel stražnik neznansko dela, da je ukrotil vesele nedeljske izletnike. Pri vsej smoli, ki se rada nabira, kadar je itak že dovolj, je vozniku iz Hrastja, ki je vozil del vesele družbe, pri mahanju in pojasnjevanju ugasnila še luč. Stražnik je zdajci ugotovil tudi to in prerekanje se je začelo še o tem, ali voznik ima luč ali je nima. Pri vsem tem je Tone za svojo ukradeno dinamo svetilko čisto pozabil, rad bi se bil izmotal in pustil zadevo pri miru, toda stražnik je posloval dalje. Na stražnici so potem imeli dovolj opravka, da so zamotane zadeve veselih nedeljskih izletnikov rešili tako, da je bilo za vse prav.

Kulturni koledar

Dalmatin Jurij

31. avgusta 1589 je umrl v Ljubljani protest. teolog in pisatelj Jurij Dalmatin. Rodil se je ok. 1547 v Krškem. Šolal se je najprej doma pri Bohoriču, pozneje pa na vseučilišču v Tübingenu. V letu 1572 je nastopil v Ljubljani službo predikanta. L. 1580. je postal vizitator z nalogo, da vsaj enkrat na leto obišče vsako protestantovsko cerkveno občino na Kranjskem. Slovenski protestantski pisatelje je postal, kakor sam pravi, iz »ljubezni do ljube domovine«. V Ljubljani se je sistematično lotil prevajanja sv. pisma. Prevod je dovršil ok. 1578. Ko je bil prevod v glavnem končan, je začel s pripravljanjem za tisk. — Revizija prevoda se je vršila v letu 1581. Ker pa je bil Mandeljca v tem času vladar že izgnal, se je tiskanje biblije preneslo v Wittenberg (1583). V Wittenbergu so izšle v tem času poleg biblije še 4 njegove knjige: Karšanske lepe molitve. Ta celi katehizmus, Agenda in Kratki wittemb. katehismus. Dalmatinovo delo je ogromno. Njegov prevod Biblije je v primeri s preteklostjo velik napredek. Samemu avtorju pa se moramo čuditi, da je tako veliko delo dovršil približno v 10 letih in skoraj brez vsake predhodne slovenske tradicije, brez slovnice in brez slovarja.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, torek, 31. avgusta: Rajko.
Sreda, 1. septembra: Egidij.

TEL. 27-30 **SLOGA**

Na splošno željo samo še danes!
Zabavna veseloigra polna duhovitega humorja in komičnih zapletljajev
Inkognito
Gustav Fröhlich Hansi Knoteck

TEL. 21-24 **MATICA**

Velik spijonažni film
Azev
Mož z dvojnim življenjem in dvojno vlogo
Olga Čehova W. Liebeneiner

TEL. 22-21 **UNION**

Velika muzikalna revija
Plešem za tebe

Predstave danes ob 19·15 in 21·15 uri

Danes bo predaval v ljubljanskem radiu ob 20.10 Refik Atatürk, predsednik balkanske federacije in turškega Turing in Auto kluba ob svojem prvem prihodu v Slovenijo. Predavanje bo prenašala tudi belgrajska kratkovalna radio oddajna postaja.

Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 2. septembra ob dveh popoldne izlet v Velesovo (postaje: Mengeš, Šenčur, Visoko). Priglasite se v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrtka ob desetih. Povabljeni tudi nečlani. Avtobus 25 din. Odhod s Kongresnega trga.

Uprava cestne železnice v Ljubljani obvešča dijake, ki se vozijo s cestno železnico, da si morajo nabaviti nove izkaznice pri blagajni v remizi (Zg. Šiška). Prinesti morajo s seboj zadnjo dijaško knjižico s sliko v velikosti 6×9 cm. Izkaznica stane 5 din, mesečni vozni listek pa 30 din za 4 vožnje dnevno od stanovanja do šole.

Socialno politični urad mestnega poglavarstva v Ljubljani naznanja, da bodo njegovi prostori v Mestnem domu v četrtek, petek in soboto, t. j. dne 2., 3. in 4. septembra t. l. radi čiščenja zaprti. Zaradi tega se v teh dneh stranke ne bodo sprejemale.

Na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 1. do 12. septembra bodo prednjačili naši novinarji s svojo obsežno in zanimivo razstavo slovenskega novinarstva. Razstava bo nameščena v petih razstavnih zgradbah. Častno predsedstvo ji tvorijo gg. ministri dr. Anton Korošec, dr. Albert Kramer in dr. Fran Kulovec. Razdeljena bo v tri glavne skupine novinarstva: Prikaz in razvoj naših pisanih in tiskanih novin. Novine v podobi, govorjene in pete novine. Novine v živi sliki. Ogromno gradivo bo prikazano tako zanimivo in živo, da bo presenečen sleherni obiskovalec. Mnogo prostora bo posvečenega kulturnozgodovinskemu razvoju slovenskega novinarstva in njegovih predhodnikov ter prikazu vsega današnjega novinarstva in slovenskega novinarja s stanovske in socialne strani. Stara tiskarna in stara papirnica bosta poživljali ta oddelek. Tudi znanstveni statistiki novinarstva bo dodeljen lep prostor. Poseben oddelek je določen za razstavo naših novin v inozemstvu in za tujejezičen tisk v Sloveniji. Posebne oddelke bodo izpopolnjevali delavski tisk, kmetijski tisk, ženski tisk, mladinski in dijaški tisk, nabožni tisk, narodni tisk, tujskoprometni tisk itd. Oddelek za poročevalstvo bo opremljen s krasnimi nazornimi grafikoni, slikami in modeli. Naj omenimo samo popolno radijsko oddajno postajo na kratke valove, ki bo v obratu, aparaturo za prenos slik v daljavo, Hellovi aparati za brezžični daljnopis, Siemensov daljnopis, model svetovne poročevalske službe itd. V oddelku za poročevalstvo bo zastopana tudi ljubljanska radijska oddajna postaja s študijem in ojačevalno napravo v obratu. Zanimanje vsekakor bo vzbujalo opremljeno uredništvo in moderna tiskarna. Tu bo urejevan in tiskan pred občinstvom dnevnik, ki bo izhajal na velesejmu. Pa tudi uprava lista in ekspedit bosta na razstavi nazorno prikazana. V posebnem paviljonu bodo prikazane novine v podobi. Predvsem bodo obiskovalci tu spoznali zgodovino naše ilustracije in grafike sploh od najstarejših časov pred Trubarjem do današnjega dne. Da bo pa tudi v tem paviljonu polno življenja in gibanja, poskrbe naši grafiki, ki bodo obiskovalcem kazali vse tehnike od lesoreza in bakroreza do litografije in fotokemičnih reproduktivnih procesov. Pred gledalci bodo risali, rezali, gravirali, jedkali in tiskali. V tem oddelku bo nameščena tudi moderna klišarna v obratu, razstava karikatur in fotografska razstava. Naj omenimo še krasne razstave, ki jih pripravljajo naše tiskarne in založništva. V posebnem paviljonu bomo poslušali govorjene in pete novine ter gledali poročila v živih slikah. Vsak dan bodo tekli filmski žurnali, poučni filmi o novinarstvu in tisku, prav tako pa tudi filmi z našimi dogodki. Zelo zanimive bodo tudi ustmene novine, kjer bomo osebno spoznali naše najprominentnejše novinarje, pete novine s starimi, veselimi pesmicami o razburljivih dogodkih bo pa prepeval oktet akademskega pevskega zbora z dobrimi solisti. Novinarske razstave se ne da opisati, treba jo je videti. Čeprav so novine samo mrtev papir, vendar bo ta razstava vsa pestra in živa.

Stavka mizarskih pomočnikov v Št. Vidu

Št. Vid, 30. avgusta.

Po daljših pogajanjih je bila lansko leto podpisana kolektivna pogodba za mizarsko stroko na območju šentviškega združenja, ki je predvidela izvajanje osnovne socialne zakonodaje ter mezdno lestvico. Za več podjetij pa je bila ta pogodba le kos papirja, kar dokazuje dejstvo, da še danes marsikje prejemajo izučeni pomočniki urne plače po 2.50 ali 3 din, o izvajanju socialne zakonodaje pa — izvzemši par častnih izjem — sploh ni govora. Pomočniki tedaj niso izvajali konsenkvenc, ker so upali, da bodo sčasoma le pridobili vse mojstre, da začno izvajati ono pogodbo, ki so jo sami podpisali.

Zelo pa so bili razočarani, ko so mesto izvajanja pogodbe še pred potekom iste od večine mojstrov dobili odpoved pogodbe, ker je med mojstri prevladalo mišljenje, da si ne puste določati minimalnih plač in da je stvar mojstra, kakšno plačo in kakšen delovni čas bo za pomočnika predvidel.

Organizaciji (Jugoslovanska strokovna zveza in Zveza lesnih delavcev Jugoslavije) sta v smislu obstoječe uredbe zahtevali od oblasti posredovanja ter sta se vršili dve razpravi, ki sta obe potekli brezuspešno z ozirom na stališče delodajalcev, da kolektivne pogodbe sploh ne podpišejo.

Štiri mesece je trajal ta spor ter so pomočniki mirno čakali in skušali z mojstri doseči sporazum, ker so imeli pred očmi težke gospodarske posledice, ki bi nastale, ako bi se pomočniki poslužili zadnjega legalnega sredstva — stavke — n. pr. štirinajst dni pred obrtno razstavo. V zahvalo za to uvidevnost pomočnikov pa so mojstri po razstavi še bolj odločno odklanjali podpis pogodbe ter zaradi tega pomočnikom ni preostalo nič drugega, kakor da za svoje upravičene zahteve stopijo v stavko.

Da bo javnost pravilno informirana in da ne bi nasedala raznim izmišljenim vestem, da zahtevajo pomočniki nekaj takega, kar bi ogrožalo obstoj podjetij, ugotavljamo, da so zahteve pomočnikov le sledeče:

1. Doslej veljavna kolektivna pogodba naj bo v celoti obnovljena z istimi plačami, ki so bile predvidene doslej, čeprav je medtem draginja porasla skoraj za 30%.

2. Izvaja naj se obstoječa socialna zakonodaja in zakonito predvideni delovni čas.

Le za te minimalne zahteve — ako to sploh smemo imenovati zahteve, ker gre le za obnovitev in dejansko izvajanje stare pogodbe — se torej bore šentviški pomočniki ter je že več uvidevnejših podjetij sporočilo svojo pripravljenost za obnovitev kolektivne pogodbe.

Delavstvo je v tem obrambnem boju enotno, kar dokazuje dejstvo, da je stopilo v solidarnostno stavko celo delavstvo znane tvrdke Erman & Arhar, ki kolektivne pogodbe sploh ni odpovedala in ki je že doslej svoje delavstvo plačevala nad kolektivno pogodbo, da tako podpre v obrambnem boju one pomočnike, ki ne uživajo niti najosnovnejših pravic.

Upamo, da bo na strani delavstva vsa pošteno misleča javnost ter da bodo pristojne oblasti podvzele potrebne ukrepe, da pride delavstvo do uživanja onih pravic, ki jih zakoni naše države že leta in leta predvidevajo. — Jugoslovanska strokovna zveza, — Zveza lesnih delavcev Jugoslavije.

Razpis gledališkega abonmana za sezono 1937-38

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje abonma za sezono 1937-38 ter vabi vse prijatelje našega gledališča, da se prijavijo za redne in stalne obiskovalce naše drame in opere. Predstave so razdeljene na sledeče abonmaje: Premijerski abonma, abonma Sreda, abonma Četrtek, abonma A in abonma B. Premijerski abonma ima vse premijere, ki so izjemoma lahko tudi ob nedeljah in praznikih. Abonma Sreda in Četrtek imata predstave redno ob sredah in četrtkih v drami in operi. Abonmana A in B imata predstave ob delavnikih. Abonma je veljaven za 38 predstav in sicer 20 dramskih in 18 opernih odnosno operetnih.

Prijave za abonma se sprejemajo od petka, 3. do srede 15. septembra v veži dramskega gledališča, vsak dan od 10 do 12 in od 15 do 17. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi sedeži do četrtka 9. septembra popoldne. Od 10. septembra dalje se ne rezervirajo lanski sedeži več in so vsa mesta na razpolago novim interesentom.

Cene abonmaja se plačujejo v desetih zaporednih mesečnih obrokih in znašajo:

loža v parterju polna cena 280 din obrok, za uradnike 230 din obrok. Lože 1. red št. 1—5 280 din odnosno 230 din. Lože št. 6—9 320 din odnosno 260 din obrok. Sedeži v parterju I. vrste polna cena 85 din, za uradnike 70 din obrok, II. do III. vrste 80 din odnosno 66 din, od IV. do VI. vrste 74 din odnosno 60 din, od VII. do IX. vrste 66 din odnosno 54 din, od X.—XI. vrste 56 din odnosno 48 din. Abonma na balkonu I. vrste stane za neuradnike 58 din, za uradnike 48 din obrok, II. vrste 50 odnosno 40 din, III. vrste 42 odnosno 32 din obrok. Na galeriji pa sedež I. vrste 32 din odnosno 25 din, II. in III. vrste 28 din odnosno 22 din, IV. in V. vrste 23 odnosno 18 din obrok. Cene premijerskega abonmaja in stalnih abonmajev Sreda in Četrtek so za 10 odstotkov višje.

Opera bo črpala svoj repertoar v novi sezoni izmed naslednjih slovanskih del: Foerster-Polič: Gorenjski slavček, Svara: Kleopatra, Dvorak: Jakobin, Čajkovski: Evgenij Onjegin, Musorgski: Boris Godunov, Šoštakovič: Katarina Izmajlovna. Dalje so na repertoarju: Mozart: Don Juan, Wagner: Lohengrin, Kienzl: Evangeljnik, Donizetti: Linda di Chamounix, Verdi: Falstaff in Rigoletto, Poncielli: Gioconda, Puccini: Manon Lescaut in Tosca, Zandonai: Francesta da Rimini. Operета bo izvajala: Parma-Balatkove: Caričine Amaconke, Dobeic: Anička, Gotovin-Leskovic: Helthea, Beneš: Parižanka, Jankovac: Podaj sreči roko. Uprizoril se bo pod vodstvom Pine in Pina Mlakarja tudi Lhotkov balet: Hudič na vasi.

V umetniškem ansamblu nastopi na novo Vidalijeva ksenija. Kot stalni gostje bodo nastopili: Gjungjenac Zlata, Župeuc Zvonimira, Betetto Julij, Gostič Josip, deloma pa tudi Križaj Josip in Rus Marijan.

Repertovar drame bo obstojal iz naslednjih del:

Iz slovenskih del: Župančič: Veronika Deseniška, Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski (v novi režiji in inscenaciji), Pahor: Viničarji (izvirna drama avtorja zgodovinskih romanov »Medvladjec in »Serenissima«), Kreft: Velika puntarija izvirna zgodovinska drama iz časov kmečkih uporov). Poleg tega še druga slovenska dela, ki jih bodo avtorji vložili, ako bodo ustrezala repertoarnim zahtevam. Iz srbohrvatskih del: Petrovič Pacija: Ploha, Petrovič Peter: Izpreobrnitev Koste Sljuke. Iz klasičnih del: Shakespeare: Julij Cezar, Goethe: Egmont, A. Tolstoj: Car Fjodor, Schiller: Kovarstvo in ljubezen. Iz ruskih del: Suhovo-Kobilin: Tarelkinova smrt, Ostrovski: Talenti in častilci. Iz čeških del: Čapek: Bela bolezen, Scheinpflugova: Hladna luč. Iz poljskih del: Hemar: Firma. Iz nordijskih del: Ibsen: Boj za krono, Bergman: Marčurell. Iz finskih del: Vuolijoki: Žene na Niskavourju. Iz francoskih del: Salacrou: Človek kakor vsi, Bernstein: Popotovanje, Anouilh: Popotnik brez prtljage, Bourdet: Frik-Frak. Iz angleških del: Hsiung: Dragocena Bistrica. Iz nemških del: Anzengruber: Podkriževalci. Poleg izbora iz naštetih del, ki imajo literarno vrednost, se bodo vprizorile tudi nekatere igre zabavne vsebine. Za mladno se bo vprizorilo več mladinskih iger. — Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

Dvojna mera,
ali o Kranjcih molčimo

Ljubljana, 31. avgusta.

Nogomet je dalje proti vzhodu in na jug v časteh kot najreprezentativnejši šport. Zagrebški in belgrajski časopisi skoraj ne poznajo drugega športa. Dan za dnem prinašajo slike tega ali onega »internacionalnega« asa, razgovori z nogometnimi zvezdami niso nič krajši kot intervjuvi z vodilnimi političnimi glavami. Slovencem sreča ni mila. Domala v vseh športnih panogah so vodilni v državi, žal pa jih ves čas močno žulijo nogometni čevlji. V tej disciplini se ne moremo zriniti na prva mesta, ko bi bilo to vendar od sile važno tudi za vse druge športe. Z nogometnimi uspehi bi utegnili zapreti sapo vsem zgovornim ustam. Neslovenski športni delavci in poročevalci bi bili na ta način prisiljeni, da bi poiskali delavnega torišča pri drugih športnih panogah: vzraslo bi zanimanje za lahko atletiko, za plavanje, za smučanje itd. Če bi slovenski klub vzel v roke nogometne vajeti v državi, bi bili javni športni vremenarji primorani, posvetiti večjo pažnjo drugim športnim panogam; rivaliteta bi postala močnejša, zanimanje za ostale športne veje bi se razmahnilo — vse v namenu, da bi dokazali, kako znajo biti Slovencem kos. Tako pa slepijo široke ljudske množice z amerikansko »flancmaherskimi« članki, ki naj bi športno občinstvo po državi prepričali, da je nogomet kralj športov, šport nad športi, edini šport. Ker sta denar in uprava v rokah belgrajskih in zagrebških funkcionarjev, tudi športno delo v ostalih športnih panogah hira; razen nogometa se pri nas v državi nobena športna panoga ne more popularizirati; vse po načelu: česar pri nas nimamo, ne bomo propagirali. Dovolj nam je nogomet! Kakšne sijajne uspehe dosegamo na zelenih tratah! Pridejo Madžari, pridejo Avstrijci, da celo Italijani! Kar poglejte, kako jih mlatimo! Enega za drugim smo porazili! Ti športni megafoni v svojih športnih rubrikah pozabljajo, da prihajajo k nam tuji klubi s trdnim sklepom, da bodo pazili na svoje noge in kosti! Kadar pa gre zares, tedaj pa znajo pljuniti v roke! Spomnimo se samo, kako je Genova mimogrede premikastila našega prvaka Gradjanskega! Kaj naglo so potihnili panegiriki in megalomanske prognoze po južnjaških dnevnikih!

Naš zastopnik v ligi se mora boriti s finančnimi težavami. Naši taletirani športniki so — ob majhnem številu slovenskega naroda — razdeljeni po vseh športnih panogah. Kader, iz katerega se rekrutirajo nogometaši, je majhen, izbira pičla. Uspehi torej ne morejo biti veliki! Letos je SK Ljubljana začela še prav posebno skromno. Seveda so se neslovenske športne rubrike razpisale o »klubu, ki ne bo predstavljal resnega nasprotnika«, že pred začetkom tekmovanja so nam napovedovali ogorčen boj proti izpadu iz lige. Po neuspehih v Zagrebu obravnavajo moštvo našega ligaša zviška in mačehovsko — kakor pač že znajo na edinstven način časopisi, ki izhajajo vzhodno in jugovzhodno od nas.

Ti časopisi so tako prijazni, da vsak naš neuspeh v drugih športnih panogah proglase za slovenski neuspeh, kadar pa so naši atleti uspešni, ti časopisi uspeh registrirajo kot jugoslovanski uspeh — pa še to na manj vidnem mestu. Posebno drastičen je bil letos primer smučarja Smoleja, ki se je med najboljšimi svetovnimi smučarji usidral na šesto mesto. Vzhodni časopisi so to kar lepo zamolčali.

V nedeljo je bil v Dubrovniku plavalni dvoboj Jugoslavije e Češkoslovaško. Ob tej priliki so se slovenski plavalci odrezali s sijajnimi rezultati. **Zagrebško in belgrajsko časopisje poje glorijo Ciganoviču in Stakuli, naša dva plavalca, Viltana in Cererja, ki sta bila boljša od njiju in odnesla ne samo prvo mesto, temveč kar zmago, pa toliko, da omenjajo. Tudi Ziherla se le bežno spominjajo.**

Kaj hočete! Gospoda pri vzhodnem časopisju ima svoje metode, ima dvojno mero za svoje ljudi in za Kranjce. Razne zveze šarijo z nami, kakor maček z mišjo. Zadnji čas je, da naši javni športni delavci odločno nastopijo v obrambo slovenskega športa!

Svetovni rekordi v skoku v višino

Ko vedno znova beremo, da je bil izboljšan ta ali oni svetovni rekord, se sprašujemo, kje je vendar končna meja, ki jo človek lahko doseže. Sistematični trening je res privedel do tega, da so se rekordi v gotovih lahkoatletskih disciplinah izboljševali naravnost skokoma, tako da bi človek tega preje nikdar ne verjel. Skoraj neverjetno se slišijo poročila o novih svetovnih rekordih, ki včasih drže samo nekaj dni, pa so zopet izboljšani. Lanske olimpijske igre v Berlinu so nam prinesle celo kopico novih rekordov.

Zanimiva pa je pri tem ugotovitev, da se ne izboljšujejo rekordi v vseh disciplinah enako hitro. Med tem, ko skoraj vsak dan poslušamo, da je bil izboljšan rekord v teku na tej ali oni progi, pa vidimo, kako zelo počasi so napredovali v skokih. Prvi svetovni rekord v skoku v višino je bil zabeležen že pred 71 leti. Tedaj je skočil Anglež Little 175 cm, torej višino, ki jo danes smatramo za običajno in, ki je najmanjša mera za udeležence olimpijskih iger. Vendar je držal ta rekord osem let, predno je bil popravljen za 5 cm. Toda tudi potem ni šlo mnogo hitreje naprej, še dvanajst let je bilo treba, predno je preskočil prvi skakač na svetu višino 190 cm

Od tu in tam

Finančni minister dr. Dušan Letica je prispel na Cetinje. V spremstvu bana zetske banovine je obiskal več cetinjskim samostanov. Tudi s črnogorskim metropolitom Dožičem se je dalj časa razgovarjal. Finančnega ministra Letico so posebno zanimala dela in predlogi, ki so v zvezi z izsušitvijo Skadrskega jezera.

Po umoru poslanca Ramazanoviča so oblasti uvedle strogo preiskavo. Mislijo, da je glavni krivec in izvršilec umora neki Osman Džerim iz vasi Blace, ki je takoj po umoru pobegnil neznanokam.

Predstavniki raznih evropskih agencij, ki so imeli te dni svoj sestanek na naši ladji »Dubrovnik«, pridejo danes popoldne v Belgrad.

Brat črnogorske kraljice Milene in nečak italijanske kraljice in kneginje Zorke, matere pokojnega kralja Aleksandra I., upokojeni polkovnik Milutin Vukotič, se je pri neki avtomobilski nesreči pred nedavnim hudo ponesrečil. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico »Danilo I« na Cetinje. Sedaj je podlegel poškodbam.

Pristaši zemljoradnikov so priredili v nedeljo v Kninu svoj shod. Kot glavni govornik je nastopil dr. Čubrilovič. Shoda se je udeležilo okoli 800 kmetov, ki so takoj, ko je Čubrilovič spregovoril, začeli burno protestirati, ker je zabavljal čez delo sedanje vlade. Zborovalci so Čubriloviču dovolili govoriti šele potem, ko jim je obljubil, da vlade ne bo napadal. V svojih nadaljnjih izvajanjih se je bavil Čubriloveč s prejšnjimi diktatorskimi režimi ter prav posebno s Pero Živkovičem.

Dva albanska kačaka sta hotela na vsak način prekoračiti našo mejo. Ker se na poziv naših graničarjev nista hotela ustaviti, so začeli padati nanje streli. Med graničarji in kačakoma se je vnela pravcata bitka. Kačaka sta bila oba ubita, padel pa je tudi nek graničar, drugi pa je težko ranjen. Zdi se, da sta kačaka hotela prekoračiti našo državno mejo zato, da bi nad nekom izvršila krvno osveto.

Obisk jugoslovanskim in italijanskim pristaniščem je svoj čas napovedala turška mornarica. Kolikor smo sedaj zvedeli, je turška mornarica ta obisk odložila za nedoločen čas. Politična javnost misli, da je do te odgoditve prišlo zaradi torpediranja španskih ladij v turških teritorialnih vodah ter zaradi pojavov zagonetnih podmornic v Marmanskem morju, ki jih še do danes niso mogli odkriti.

Nevihte s točo so letos napravile veliko škodo ne samo v Sloveniji, pač pa v precejšnji meri tudi na Hrvaškem. Dosedaj so preračunali, da je v savski banovini bilo prizadetih po toči in nevihtah 121.183 jutrov orne zemlje in 11.722 jutrov vinogradov. Škoda znaša približno 25 milijonov dinarjev. V savski banovini imajo tudi zavod za zavarovanje proti toči. Ta zavod razpolaga danes le z vsoto 7.5 pol milijona dinarjev. Na ta način ne bodo mogli niti tisti kmeti, ki niso zavarovani — dosti je takšnih, ki se niso hoteli zavarovati — dobiti zadovoljive podpore. Darovala pa je tudi banska uprava savske banovine vsoto 300.000 din, toda to je z ozirom na veliko število po toči prizadetih bore malo.

Spored enajste prekooceanske oddaje kratkovalovne radijske postaje. V noči z 31. avgusta na 1. september med prvo in 2.15 bo kratkovalovna radijska postaja oddajala svoj 11 prekomorski spored: Ob 1 državna himna in napoved sporeda v srbščini, hrvaščini in slovenščini; Pelin-roža, slovenska pesem; U. Urbanič, koncertni pevec iz Zagreba poje dve istrski pesmi; Pismo iz domovine, bere ga ga. Ulaga v slovenščini; g. Paljetak, prvi jugoslovanski šansonjer, poje 1. Marjana, 2. Adio Mare, 3. Na Sinjem Jadranu; Poročila v srbohrvaščini, poročila v slovenščini; ga. Zorka Katinska poje »Zašto živim kad mi dobro nijec. Napoved prihodnjega sporeda, znak kratkovalovne postaje, ob 2.15 pa državna himna.

Združenje prostovoljcev za osvobojenje severnih krajev in Združenje Maistrovih borcev iz Maribora ter Legija koroških borcev so včeraj poslali svoje zastopnike na sestanek, ki je bil v Zagrebu. Namen tega sestanka je bil ta, da pride do skupnega nastopa pri vseh perečih vprašanjih, ki so jih dosedaj obravnavala omenjena Združenja ločeno. Ob tej priliki so se vsa tri društva zedinila in ustanovila Zvezo legijonarjev kraljevine Jugoslavije. Precej obširna je bila na tem sestanku razprava o društvenih pravilih in o njihovih spremembah in dopolnitvah. Vse predlagane resolucije so bile soglasno sprejete. Za društvo Maistrovih barcev je govoril dr. Dolar iz Maribora.

S tožbo proti gledališki igralki gospej Ganier je nastopil ravnatelj zagrebškega gledališča g. Tito Strozzi zaradi nekega pisma, ki mu ga je omenjena igralka poslala konec aprila. Ganierjeva je svoj čas nastopila kot igralka v zagrebškem gledališču, pred svojim odhodom pa je zaprosila g. Strozzia, naj ji napiše priporočilo, da bo dobila neko štipendijo. Bil pa je g. Strozzi od sile iznenaden, ko je pozneje dobil še drugo pismo od nje, v katerem ona trdi, da je tožitelj nekoč izjavil, da ona ne zasluži nikakega priporočila za podelitev štipendije, češ da je komunistinja in da namerava pobegniti v Rusijo. Očitala mu je v pismu tudi politično denunciantstvo.

Aparate meteorološke postaje so pokradli te dni v Križevcih. Vlomilci so odnesli vse aparate, ki so bili last geodetsko-fizikalnega zavoda iz Zagreba. Zavod ima približno 3.000 dinarjev škode. Vremenska postaja si je morala seveda takoj nabaviti druge aparate, da more nemoteno naprej opazovati vremenske spremembe. Mislijo, da so vlomilci bili delavci, ki so zaposleni v bližini.

Na olimpijskih igrah v Stockholmu, tik pred svetovno vojno, je bila posebna svetovna senzacija skok Američana Horina, ki je skočil 2 m. Toda strokovnjaki so Horinovo tehniko ostro kritizirali, češ, da stilno ni čista. Danes je ta tehnika že splošno priznana. Toda ta rekord je veljal samo dve leti; že leta 1914 je skočil njegov rojak Beeson 1 cm višje. Skok v višino je bil sploh vedno domena Američanov, ki imajo ta rekord že od l. 1895 naprej. Današnji svetovni rekorder je tudi Amerikanec Walker, ki je pred kratkim skočil 209 cm.

Tabela, ki nam kaže razvoj rekorda, v skoku v višino je naslednja: 1866 l. Little (Anglija) 175 cm, 1871 l. Nitschell (Anglija) 176 cm; 1874 l. Brokes (Anglija) 180 cm, l. 1876 isti 182 cm, 1881 l. Davin (Anglija) 184 cm, 1888 l. Page (U. S. A.) 190 cm, l. 1890 Rowdon (Anglija) 196 cm, 1895 l. Sweeney (U. S. A.) 197 cm, Horine (U. S. A.) 198.4 in istega leta 2.006. L. 1914 Beeson 2.014, l. 1925 Osborne 203, l. 1933 Marty 2.045, l. 1934 isti 206 cm, l. 1936 Johnson in Albrilton 207, letos pa je Walker izboljšal višino najprej na 208, potem pa na 209 cm.

Razstava slovenskega časopisja - zrcalo slovenske kulture

Velik zemljevid načitanosti Slovenije

bo obiskovalcem novinarske razstave na ljubljanskem velesejmu na nazoren način pokazal, koliko čitajo Slovenci v posameznih okrajih. Dvignjene ploskve plastičnega zemljevida bodo ponazorile, kolikšen delež vsega lanskega prometa časopisov odpade na posamezne okraje. Čim večji je bil ta delež preračunan na število prebivalstva, tem višje leže ploskve okrajev in obratno. Na postavljenih stebričkih bo lahko vsak obiskovalec primerjal, koliko so Slovenci v posameznih okrajih prečitali izvodov dnevnikov, kmečkih listov, ostalih tednikov in revij ter mladinskih mesečnikov. Beli valji bodo ponazorili, koliko papirja so porabili v okrajih. Drug večji zemljevid s plastično dvignjenimi ploskvami Kranjske, Primorske, Štajerske, Koroške, Prekmurja in Beneške Slovenije bo spet predočil, koliko so Slovenci v teh razkosanih pokrajinah bivše monarhije prispevali k skupnemu napredku naše kulture. Ogromen globus se bo vrtil sredi paviljona in zabaval obiskovalce s svojimi zanimivostmi.

20.000 podlistkov

Debele knjige povesti, črtic, novel in romanov, bogato knjižnico bi imel doma vsak Slovenec, če bi porazdelili med nje neizmerno dragocenega gradiva lepe besede, ki so jo vložili v liste pod črto naši pisatelji. Saj so starejši dnevniki poslali v času svojega izhajanja skoro 20.000 podlistkov med čitatelje. Na časopisni razstavi na velesejmu od 1. do 12. septembra boste sledili nazornemu prikazu vsega notranjega življenja naših velikih dnevnikov od najstarejših časov do danes, ko so vrgli povprečno eno milijardo strani med čitatelje. Spoznali boste, v kako težkih razmerah so morali orati trdo ledino slovenskega časopisja vrli možje v 70 do 90 letih minulega stoletja. Sledili boste razveseljivemu razvoju slovenskih listov po ljubljanskem potresu in v prvih desetih letih pred vojno. Po padcu med vojno vas bo presenetil mogočen dvig listov v svobodi in spoznali boste dragocene dobrine, ki jih prinaša prosto izživljanje človeku. Saj je kratka doba 18 let po vojni prispevala 80% k celokupni izgradnji slovenskih dnevnikov!

Najmodernejši stroj „Intertype"

že stoji na velesejmu. Prišel je ves nov s parnikom čez veliko lužo, da bo iz svojega zveriženega železnega in jeklenega drobovja vlival vrsto za vrsto v stolpiče najmlajšega dnevnika »Ljubljanske novice 1937«, ki ga bodo izdajali novinarji ves čas velesejmskega vrvenja. Presenečeni in navdušeni boste odhajali z razstave, ko boste lahko svobodno z vseh strani sledili ustvarjanju časopisa, ki mu z veliko naglico polni strani takšenle ameriški železni hrust. Občudovanje bo vzbujala iznajdba stavnega stroja, ki z železno roko neutrudno posega po vlitih vrsticah ter črko za črko po čudovito zarezanem valju znova razdeljuje v kanale velikih shramb medeninaste abecede. Saj postavijo te vrste stavni stroji v kratkem času velike praznične številke naših dnevnikov, delo, ki bi ga moralo v prejšnjem stoletju, ko te iznajdbe še ni bilo, opravljati 40 do 50 ročnih stavcev.

V živalskem vrtu v Hamburgu se sloni počutijo kot da ne bi bili ujeti

Najlažje kovine

V neki tovarni v Manchestru v Angliji so iz kovinskega magnezija dobili neko novo zlitino, elektron, ki je skoro polovico lažja kovina kot aluminij. Ker morajo vso magnezijevo rudo uvažati iz Amerike, Nemčije in grškega otočja, si Angleži silno prizadevajo, da bi mogli pridobivati kovinski magnezij tudi iz dolomita, katerega imajo ogromne količine doma. Iz samega dolomita so zgrajene londonska vladna poslopja. — Nova kovina bo brez dvoma izpodrinila aluminij pri izdelovanju letal, ker letalstvo teži za čim večjo nosilnostjo in hitrostjo.

Največje možgane je imel ruski romanopisec Turgenjev, njegova lobanja meri namreč 2.030 cm³. Za njim pride francoski pesnik in pisec znanih basni La Fontaine s 1950 m³, nato pa slavni glasbenik Beethoven z 1750 cm³ in nazadnje zloglasni nemški državnik Bismarck s 1695 cm³.

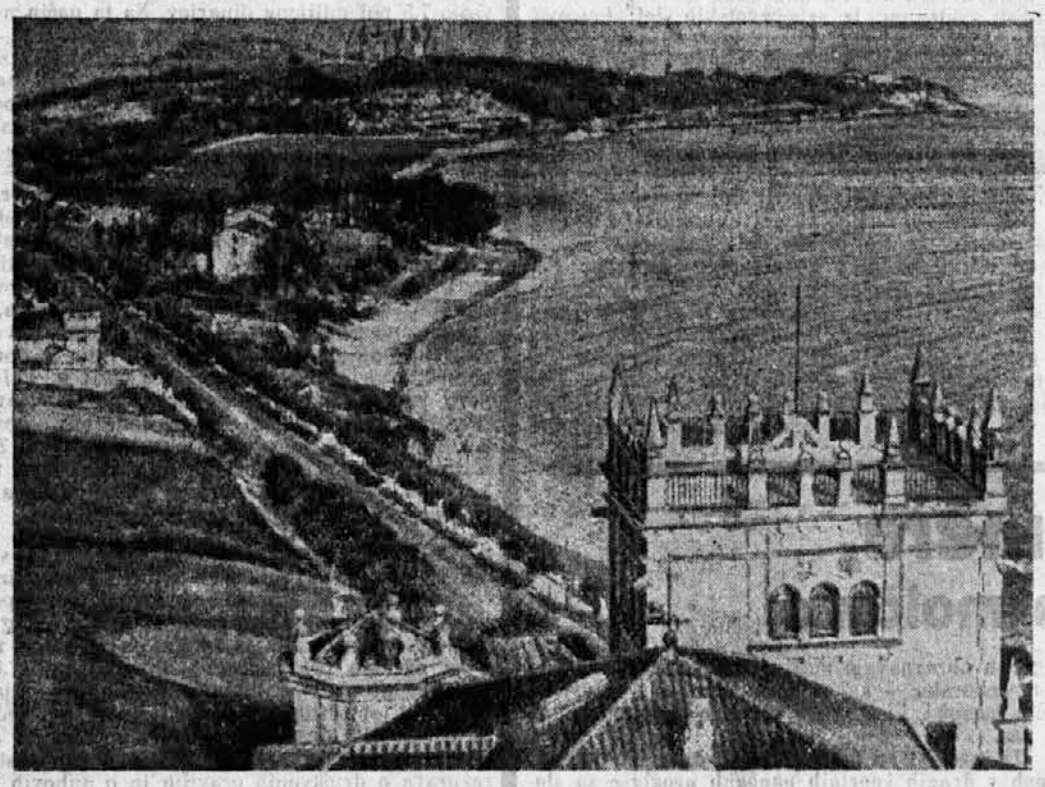

Pogled na špansko mesto Santander, ki so ga pred kratkim zasedle Francove čete. Spredaj gradič, kjer so nekoč bivali španski kralji čez poletje

Prava kava iz ječmena

Pravo kavo iz ječmena je dobil neki učenjak, ki se peča z vonjem, ga lovi, tehta in preiskuje njegove lastnosti. Tako je spoznal, da je pravi okus kave v njenem vonju, ki se pri praženju kave v veliki množini zgubi in poslabša kavin okus. Zato je izdelal za praženje kave posebno napravo iz dveh valjastih zaprtih posod, ki sta zvezani med seboj s cevko. V eno posodo je dal surovo kavo, v drugo pa zmlet ječmen ter kavo začel pražiti; kavin vonj je odhajal po cevki v drugo posodo, kjer ga je zmlet ječmen vsrkaval in bil tako prepojen in nasičen z njim, da je pijača iz tega ječmena imela močnejši okus po kavi kot pijača iz prave kave. Strokovnjaki v pokušanju kave so zatrjevali, da boljše kave še nikdar niso pili.

Angleška „beda"

Ker prihaja vsako leto k nam vedno več Angležev in ker imajo Angleži svoja podjetja po vsem svetu, splošno mislimo, da so na Angleškem sami bogataši. Naslednji podatki pa nam povedo, da je Anglija taka kot vse države, da je samo malo število pravih bogatašev, večina prebivalstva pa se peha in se mora zadovoljevati z bolj skromnim zaslužkom, ki pa vendar še daleč presega naše razmere.

Samo en odstotek vsega prebivalstva v Angliji, ali približno pol milijona ljudi, ima letnih dohodkov več kot 200.000 din, s katerimi si lahko privoščijo vse mogoče udobnosti in razkošje.

Dva milijona je takih, ki imajo 100.000 do 200.000 in žive razmeroma še dokaj udobno: služkinjo, telefon, avto, prijetno stanovanje v boljšem delu mesta in prijazno vilo kje na deželi ali ob morju. Deset milijonov ali 20 odstotkov jih zasluži 50.000 do 100.000 letno. Živeti morajo že nekoliko skromneje in v slabših predelih mesta.

Jedro Anglije, 30 milijonov ali 6 odstotkov, pa zasluži 25.000 do 50.000 na leto. Med temi so delovodje, razni delavci-strokovnjaki, pisarji, tajniki itd., ki imajo sicer še dokaj udobne hišice ali stanovanja za vso svojo družino, vendar brez vsakega razkošja.

Nazadnje pride 15 odstotkov prebivalstva, ki imajo manj kot 25.000 letnih dohodkov.

Kljub temu pa ostane Anglija še nadalje najbogatejša država na svetu, saj menda nikjer nima toliko ljudi, 85 odstotkov, tako dobrih zaslužkov. Pri takih razmerah bi res ne smeli imeti niti enega siromaka.

O lepem vedenju

V različnih delih sveta imajo ljudje različne navade in različne »zakonike« lepega vedenja, mode, lepote itd. Kar se nam zdi lepo in olikano, bo v Indiji ali v Afriki ali na Japonskem povzročilo smeh in zaničevanje in narobe. Posebno se razlikujejo od ostalih naše navade olikanega vedenja pri jedi.

Če si povabljen na kosilo v Indiji, moraš krožnik po jedi lepo polizati, drugače gostitelje strahovito užališ, ker mislijo, da ti ni dosti za njihovo hrano. Vsako jed moraš zahtevati vsaj dvakrat ali trikrat in sicer z močnim glasom, jo hvaliti na vse pretege in se zadovoljno trepljati po trebuhu. Jesti moraš toliko časa, da omagaš. »Bania«, razred prodajalcev in manjših trgovcev, imajo stalno navado, da si pred kosilom privežejo čez pas droben trak iz pavole in jedo toliko časa, da trak poči, znamenje, da je sedaj dosti. Nato takoj nehajo zesti.

Ogromno število telefonov

Samo v Londonu imajo 650.000 avtomatičnih in 450.000 prvih in 1,396.000 drugih. V enem samem 1.430.000 prvih in 1,396.000 drugih. V enem samem letu, od lani do letos, so postavili 250.000 telefonov na novo; sedaj pa mislijo vpeljati še posebne telefone za hitro pomoč ob priliki kakega ognja, roparskega napada, prometne nesreče itd. Tako je nekdo zaslišal v sosedni sobi svojega razkošnega stanovanja neki šum, poklical z novo napravo pomoč, brez glasu, samo določeno številko je zavrtel, pa je že bila čez 3 minute policija pri njem in prijela vlomilca.

Janez ni bil poseben junak v računstvu. Pa ti dobi v šoli za nalogo: Če konj, ki preteče v poldrugi minuti 2 km, tekmuje s konjem, ki preteče isto razdaljo v dveh minutah, za koliko bi bila konja vsaksebi po 4 km, če obdržita oba svojo navadno hitrost?

Nekaj časa je Janez grizel svoj peresnik in napenjal možgane, potem pa je zapisal: »Obžalujem, da se ne morem ukvarjati s to nalogo, ker mi starši neprestano prepovedujejo imeti opravka s konjskimi dirkami v kakršnikoli obliki!«

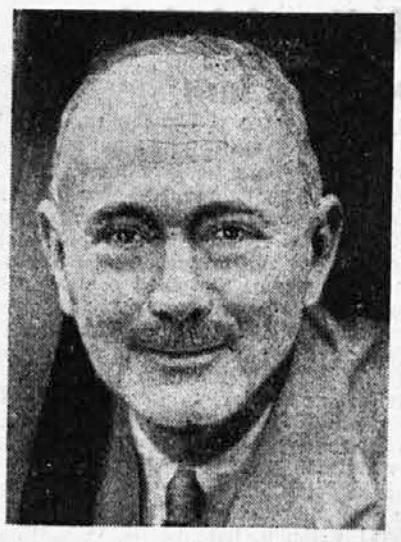

Angleški poslanik na Kitajskem, sir Knathbull Hugessen, ki so ga Japonci z letala težko ranili

Jesenski velesejem

Izložbene cigarete Vardar in Drina bodo od 1. do 12. septembra na razpolago po navadni prodajni ceni samo v trafiki na velesejmu v Ljubljani.

Na parobrodih Jadranske plovidbe in Dubrovačke plovidbe velja popust tako, da se s karto nižjega razreda vozite v višjem razredu, na parobrodih Zetske plovidbe pa velja 50% popust. Te ugodnosti se morete poslužiti že od 20. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 20. septembra.

V teku enodnevnega obiska na ljubljanskem velesejmu od 1. do 12. septembra boste komaj površno mogli pregledati vse novosti in zanimivosti. Zato si namesto desetdinarske vstopnice za enkratni obisk nabavite raje velesejmsko legitimacijo, ki stane samo 25 din, pa omogoča 12 dnevnih in 12 večernih, skupaj torej 24 obiskov velesejma.

Važno za zunanje obiskovalce jesenskega ljubljanskega velesejma. Če si pri postajni blagajni nabavite za ceno 2 din rumeno železniško legitimacijo ter celo vozno karto do Ljubljane in potem pri prihodu na velesejem daste rumeno železniško izkaznico potrditi, se z isto vozno karto lahko zastonj povrnete domov. Ta vozna olajšava bo v veljavi za potovanje v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra.

Na razstavi Zveze gospodinj na Velesejmu paviljon »K« pod naslovom »Materi za otroka« bo podan tudi kažipot mamicam, ko vpisujejo svoje otroke v šolo. Tedaj se začne za starše in otroke novo razdobje. Ta doba zahteva posebne pažnje tako glede prehrane kot oblačila. Razstava bo zanimiva za odrasle in deco.

Radio

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«, ki stane mesečno samo deset dinarjev. —

Program: Radio Ljubljana

Torek, 31. avgusta: 12 Odlomki iz oper (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Koncert Radijskega orkestra — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Vas in mesto v naši narodni glasbi (Anton Dobronič, komponist, Zagreb) — 19.50 Deset minut zabave — 20.10 Ribištvo v dravski banovini (g. Alojzij Šulgaj) — 20.35 Večer operetne glasbe. Sodeluje gdč. Jelka Igličeva in Radijski orkester — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za ples (plošče).

Drugi programi

Torek, 31. avgusta: Belgrad: 19.50 Plošče — *Zagreb:* 20 Klarinet — 20.30 Tamburice — 21 Pihala — *Dunaj:* 19.25 Igra — 21.15 Vojaški spomini — *Budimpešta:* 19.30 Orkestralni koncert — 21 Komična opera »Dva skopuha« — 22.10 Ciganska glasba — 23.10 Jazz — *Trst-Milan:* 17.15 Pianino — 21 Igra — *Rim-Bari:* 21 Opera »Liberia« — *Praga:* 19.05 Prenos iz Solnograda: opera »Čarobna piščal« — *Varšava:* 20 Lahka in plesna glasba — *Königsberg:* 20.10 Lortzingova opera »Orožar« — *Vratislava:* 19 Rudarska godba — *Lipsko:* 19.10 Saško narodno življenje. — *Köln:* 20.10 Serenadni koncert — *Frankfurt:* 20.10 Vesela operna glasba — *Strassbourg:* 19.05 *Solnograd-Bukarešta:* 20.30 Moderna simfonična glasba.

»Kipci iz pristne slonove kosti, ki ste mi jih zadnjič prodali, nikakor niso iz pristne slonove kosti!«

»Ni mogoče! Razen seveda, če je imel slon umetne zobe.«

R. L. Stevenson: 13

Skrivnost dr. Jekylla

»Tako, zdaj si torej prišel na to?« je menil Utterson. »Ker je to tako, bova stopila na dvorišče in si ogledala okna. Da ti priznam resnico: zelo sem v skrbeh zaradi ubogega Jekylla in celo tedaj, kadar sva še zunaj hiše, se mi zdi, da bi mu bližina prijatelja prav dobro storila.«

Dvorišče je bilo hladno, malo zatohlo in ga je že polnil somrak, čeprav je na nebu žarel še sončni zahod. Srednje izmed treh oken je bilo napol odprto. Tik za oknom je Utterson zagledal doktorja Jekylla, ki je sedel tam in z neskončno žalostnim izrazom srkal zrak, kakor obupan ujetnik.

»Halo, Jekyll!« je poklical Utterson, »upam, da ti je že bolje!«

»Zelo sem bolan, Utterson,« je odvrnil zdravnik žalostno, »zelo bolan. Hvala Bogu, ne bo več dolgo trajalo.«

»Preveč posedaš po sobi,« je odvrnil odvetnik. »Moral bi priti ven in malo razgibati svojo kri, kakor mr. Enfield in jaz. To je moj bratranec — mr. Enfield — doktor Jekyll. Torej pridi, vzemi klobuk, pa naglo z nama na sprehod.«

»Tako si dober. Saj bi tako rad to storil, toda ne, ne, ne, to je docela nemogoče. Ne upam si. Res, iskreno sem vesel, da te vidim. To mi povzroča zelo veliko veselje. Povabil bi tebe in mr. Enfielda, da prideta k meni, toda ta prostor res ni primeren za obiske.«

Odvetnik je menil dobrodušno:

»No lepo. Najboljše, kar morava potem storiti, je, da ostaneva tu in se od tu razgovarjava s tabo.«

»Prav to sem si prej hotel dovoliti, da bi predlagal,« je odvrnil doktor v nasmehu.

Toda komaj so bile te besede iz ust, ko je že zamrl smehljaj na njegovem obličju in se umaknil tako grozotni bojazni ter obupu, da je gospodoma spodaj zmrznila kri po žilah. Gledala sta to samo trenutek, zakaj zdravnik je silovito zaloputnil okno, toda ta kratki pogled je zadostoval. Obrnila sta se in brez besede zapustila dvorišče.

V globokem molku sta šla čez stransko cesto, toda šele, ko sta prišla v naslednjo ulico, kjer je celo ob nedeljah vladalo živahno življenje, se je upal mr. Utterson okreniti in pogledati spremljevalca.

Oba sta bila bleda in vsakdo od njiju je bral v očeh drugega isto grozo.

»Bog odpusti nam, Bog odpusti nam!« je govoril mr. Utterson.

Toda mr. Enfield je samo resno sklonil glavo ter molče šel dalje.

OSMO POGLAVJE

Zadnja noč

Mr. Utterson je sedel nekega večera po jedi ob kaminu, ko ga je presenetil Poolejev obisk.

»Sveta nebesa, Poole, kaj je pa vas pripeljalo sem!«

Pogledal je še enkrat in pristavil:

»Kaj vam manjka. Ali je doktor bolan?«

»Mr. Utterson,« je dejal mož, »tu se nekaj ne ujema!«

»Sedite. Tu je čaša vina za vas!« je rekel odvetnik. »Potem si pa vzemite časa in mi natančno pripovedujte, česa želite od mene.«

»Saj poznate doktorjevo navado, gospod,« je odvrnil Poole, »kako se vedno zapira. No lepo, spet se je zaprl v delovno sobo in to mi ne ugaja, gospod. Rad bi na mestu umrl, če bi mi ugajalo. Mr. Utterson, gospod, mene je strah!« —

»No, no moj dobri mož,« je pristavil odvetnik, »govorite zdaj malo jasneje, česa se bojite?«

»Že približno teden dni sem v neprestanem strahu,« je odvrnil Poole in trdovratno preslišal vprašanje, »ne morem tega več prenašati!«

Moževa zunanjost je jasno potrjevala njegove besede. Njegovo vedenje bi dalo sklepati na najhujše. Razen v tistem trenutku, ko je prvič govoril odvetniku o svoji bojazni, ga ni niti enkrat pogledal v obraz. Sedel je na stolu, držal kozarec vina na kolenih, ne da bi se ga dotaknil ter strmel v kot.

»Ne morem nič več prenašati!« je ponavljal.

»Zberite se,« je dejal odvetnik. ?Razumem, Poole, da imate važne razloge. Vidim, da mora biti tu nekaj nad vse gnilo. Poskusite mi vendar pojasniti, zakaj gre.«

»Mislim, da gre za goljufivo igro,« je hripavo dejal Poole.

»Goljufivo igro!« je vzkliknil odvetnik, precej prestrašeno in zaradi tega na tem, da se razjezi. »Kaj se pravi goljufiva igra, kaj mislite, mož?«

»Ne upam si vam povedati, gospod,« se je glasil odgovor, »toda prosim, pojdite z menoj in poglejte sami!«

Edini odgovor mr. Uttersona je bil v tem, da je vstal ter pograbil klobuk in plašč. Z začudenjem je opazil močno olajšanje, ki ga je bilo mogoče prepoznati na hišnikovem obrazu. Ni se malo čudil, da je bilo vino še vedno nedotaknjeno, ko je Poole postavil čašo na mizo, da bi šel za njim.

Bila je viharna, mrzla noč v marcu, kakor se spodobi za ta letni čas. Bledi mesec, se je zdelo, da leži na oblakih, kakor da ga je prevrgel sunek vetra. Nagle krpe oblakov so se vlekle pod njim, kakor prosojna tenčica. Veter je oteževal govorjenje in gnal kri v obraz. Zdelo se je, da je s ceste pometel vse pešce. Mr. Uttersonu se je zdelo, da ni tega dela Londona še nikdar videl tako zapuščenega. Iz dna duše si je želel, da bi bilo drugače, zakaj še nikdar v življenju ni tako živo čutil želj, da bi ostal v ozkem stiku s svojim bližnjim. Naj se je še tako bojeval sam v sebi, srce mu ni moglo premagati težeče slutnje o nesreči.

Čez trg, do katerega sta vprav prišla, je besnel veter, ki je vrtinčil prah in tenka drevesa po vrtovih so z vejami bičala omrežja.

»Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12. Mesečna naročnina 12 Din. za inozemstvo 25 Din. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III. Telefon 2994 in 2996. Uprava: Kopitarjeva 6. Telefon 2992. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: K. Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Jože Košiček.